

DZIENNIK SUWAŃSKI

Redakcja i Administracja: ul. Kościuszki 81

SUWAŃKI

TELEFON Nr. 68
RACHUNEK CZEKOWY P. K. O. Nr 63677.

Senjor chemików polskich

prof. JOZEF JERZY BOGUSKI
Wybrany na eroczystym posiedzeniu
Komitetu Umiejętności godność dr. h.c.
od 10.10.1925 r.

Nota rządu moskiewskiego do Polski DYPLOMACJA SOWIECKA WYCOFUJE SIĘ Z DWUZNACZNEJ SYTUACJI wytworzonej traktatem z Litwą

Posel sowiecki w Warszawie, Wojkow, wręczył ministrowi spr. zagranicznych, Zaleskiemu, notę rządu moskiewskiego.

Nota jest odpowiedzią na notę polską z dnia 23 października b. r. w sprawie traktatu sowiecko - litewskiego.

Nota moskiewska stwierdza, iż w myśl artykułu 3 traktatu ryskiego, Sowiety

zrzekły się praw i pretensyj do ziem położonych na zachód od ustalonej w art. 2 tego traktatu granicy polsko - sowieckiej. Łącznie z tem rząd sowiecki zobowiązał się uznać każde porozumienie,

któreby nastąpiło między Polską a Litwą, odnośnie do spornych pomiędzy nimi ziem, położonych na zachód od wskazanej granicy.

Rząd sowiecki nie otrzymał dotychczas żadnego powiadomienia o takim porozumieniu pomiędzy rzą-

dami Polski i Litwy. Przeciwnie został zawiadomiony przez rząd litewski, że rząd ten uważa spór o granicach polsko - litewskich za nierozstrzygnięty.

Nota sowiecka stwierdza dalej, że rząd sowiecki nie uznaje kompetencji Rady ambasadorów do rozstrzygnięcia o przynależności państwowej spornych terytoriów.

W końcu oświadcza nota, że „rząd Z. S. S. R., podpisując traktat dnia 28 września r. b. z rządem republiki litewskiej, nie miał w żadnym

stopniu zamiaru poddać w wątpliwość art. 2 traktatu ryskiego, ustanawiającego granice między Z. S. S. R. a Rzeczpospolitą Polską.

Przy tej okazji rząd związkowy jeszcze raz oświadcza, że niezmiennym życzeniem narodów Z. S. S. R. jest żyć na stopie pokoju i przyjaźni ze wszystkimi innymi narodami i szczerem ich dążeniem jest ustanowienie

przyjacielskich stosunków z narodem polskim.

Nota rządu sowieckiego, wręczona rządowi polskiemu miesiąc po otrzymaniu noty polskiej, jest oczywiście próbą wybrnięcia z dwuznacznej sytuacji, w jakiej znalazła się dyplomacja sowiecka po podpisaniu traktatu z Litwą.

Bombardowanie szpitala dla dzieci podczas ćwiczeń pancernika francuskiego

PARYŻ, 20.11. W czasie ćwiczeń francuskiego pancernika „Marseille” w odległości kilku nastu km. od Tulonu spadły trzy pociski artyleryjskie na szpital dziecięcy, znajdujący się na

półwyspie Giens. Przebiły one piętra i wybuchły dopiero w piwnicy, wywołując poważne szkody materialne. Na szczęście żadne z przebywających w szpitalu 200 dzieci nie zostało ranne.

Obrazy z przed 300 lat Odkryte przy bieleniu ścian w starostwie rzeszowskim

Przy sposobności bielenia sklepionej sali w b. Kolegium Pijarów w Rzeszowie, zajętem obecnie przez biura starostwa, odkryto ślady malowideł ściennych.

Pochodzą one niewątpliwie z czasów budowy klasztoru Pijarów przez Jerzego Lubomirskiego w r. 1652. Na ścianach sklepiennych między innymi znajdują się obrazy ze Starego i Nowego Testamentu.

Interesujący jest obraz alegoryczny walki z przemocą, odnoszący się bezwątpienia do fundatora kolegium, rokoszanina Jerzego Lubomirskiego.

Zywe barwy temperowe odkrytych obrazów zachowały się przy ważnie zupełnie dobrze. Styl ich, sposób malowania i akcesoria wskazują na szkołę flamandzko-niemiecką po Marcinie Vose.

Oficerowie jugosłowiańscy

Fot. Marian Fuks

na specjalnej audjencji u Prezydenta Rzplitej

Roman Dmowski występuje z partji narodowo-demokratycznej Akcja konserwatystów krakowskich - zaszachowana Wódz endecji tworzy nowe stronnictwo polityczne

Agencja Wschodnia donosi: W kręgach politycznych wywołała wielką sensację wiadomość, iż w najbliższym czasie, wkrótce, w Warszawie nastąpi wystąpienie z partji Romana Dmowskiego i tworząca stronnictwo narodowo - demokratyczne.

Sprawa ta poruszana była na ostatnim zjeździe ziemian.

Między przedstawicielami partji N. D. a p. Dmowskim zarysoowały się już oddawna różnice zdań. Wyrazem ich był list p. Dmowskiego ogłoszony krótko po przewrocie, wzywający do sanacji stosunków w stronnictwie.

Obecny krok p. Dmowskiego oznacza akcję konserwatystów krakowskich, którzy wyszukując formanty w łonie grup umiarkowanych, zdają się dokonać kilku poważnych posunięć organizacyjnych.

Niewiadomo wszakże, czy zdobyją oni objąć wszystkie elementy konserwatywne w państwie.

Nie są daryżując się z nimi przebiegiem członków Ch. N., jak np. p.p. Dubanowicz, Stecki, Broński i in.

Nie godzi się na ten program również pewne jednostki, między którymi wymienia się ks. Kazimierz Lubomirski i niektóre grupy ziemian kresowych.

Akcja Dmowskiego ma na celu

zaszachowanie akcji konserwatystów krakowskich przez stworzenie własnej grupy. Od szeregu tygodni toczą się konferencje porozumiewawcze między Dmowskim a wymienionymi wyżej politykami.

W warszawskich kołach politycznych obieguje wieści, iż Dmowski zdecydował się na przyjęcie programu monarchistycznego dla tworzonego przez siebie stronnictwa.

24-godzinne posiedzenie Volkstagu gdańskiego wśród ostrej obstrukcji opozycji

GDĄSK, 20.11. — Tel. wł. — Dziś o godzinie 2 po poł. przerwane zostały obrady senatu, które trwały 24 godziny bez przerwy.

Sprawa uchwalenia pełnomoc-

nictw dla Senatu spotkała się z ostrą obstrukcją opozycji, złożonej z Polaków, socjalistów, komunistów i gdańskiej partji ludowej.

Jeden z socjalistów przemawiał 5 godzin. Komuniści śmiewali się dzynarodówkę i bombardowali trybunę prezydenta koszami od papieru. Próbowano też przeciąć połączenia elektryczne, by gmach senatu pozbawić światła.

Sprawy nie załatwiono.

Posel Stanów Zjednoczonych na Zamku z podziękowaniem prezydenta Coolidge'a za hołd złożony przez Polskę Ameryce

Prezydent Rzeczypospolitej przyjął wczoraj na specjalnej audjencji posła St. Zjednoczonych Stetsona, który wyraził mu podziękowanie za dary, ofiarowane przez naród amerykański przez rząd polski z okazji 150-lecia niepodległości Ameryki. Posel Stetson za pośrednictwem ministra spraw zagranicznych wręczył p. Prezydentowi

listo, w którym m. in. w imieniu prezydenta Coolidge'a oświadcza, iż nie tylko on sam, ale również rząd i naród amerykański wysoko sobie cenią przyjaźń i dobrą wolę, zmanifestowaną w ten sposób przez naród polski wobec Stanów Zjednoczonych.

Pięć faszystowska nad głowami korespondentów

Po Rzymowskim idzie kolejka na innych

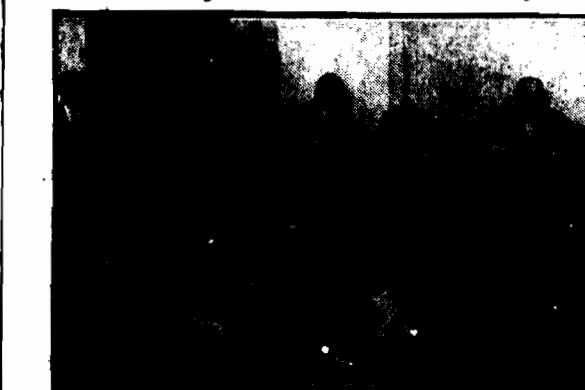
RZYM, 20.11. Włoski minister sprawiedliwości oświadczył, że korespondenci pism zagranicznych we Włoszech są odpowiedzialni za wiadomości, które prze-

syłają swym dziennikom za rozszerzanie fałszywych wiadomości będą natchyniast wysiedlani z granic państwa.

stowskiego utworzony zostaje urząd wywiadu politycznego, podlegający prefektowi.

Niebawem ukaże się dekret o burmistrzach dla wszystkich gmin włoskich z nominacji każdej komendzie legionu faszystowskiego

Zjazd osadników wojskowych

Wczoraj rozpoczął się w Warszawie zjazd osadników wojskowych. Na zjazd przybyło około 200 delegatów z województwa łódzkiego i Lubelskiego.

Kapitulacja górników angielskich

W ciągu 10 dni górnicy podejmą pracę

LONDYN, 20.11. — Tel. wł. — Strajk górników angielskich ma być uważany za ukończony. Powołane podjęcie pracy w górnictwie nastąpi za 8 do 10 dni.

W poniedziałek rozpoczyna się pertraktacje górników z przemysłowcami w poszczególnych zakładach węglowych, celem zawarcia umów regionalnych.

LONDYN, 20.11. Konferencja delegatów górniczych opracowała ramową instrukcję dla zawarcia umów z kopalniami.

Czysty dochód właściciela kopalni dzielony będzie na dwie części: 87 proc. przypada na płace górników, 13 proc. jako zysk dla właściciela. Wszyscy górnicy, pracujący przed wybuchem strajku muszą być dopuszczeni z powrotem do pracy.

Instrukcja nie mówi nic o siedmiodziesiętnym dniu pracy, z czego wynika możliwość przedłużenia czasu pracy przy zawieraniu nowych umów.

Straszliwa tragedia rodziny polskiej na obczyźnie

Okropne żniwo trucizny w oczach 12-letniego chłopca

RYGA, 20.11. W polskiej rodzinie Rudzińskich, mieszkającej w Rydze, rozegrał się straszny dramat rodzinny.

Dorota Rudzińska, chcąc pożywić kres meczarni swego męża, który od 17 lat był sparaliżowany, otruła go roztworem cjanu potasu, poczem zamierzając sama popełnić samobójstwo, przygotowała dla siebie odpowiednią dawkę tej trucizny.

Synowa Rudzińskich, powróciwszy do domu, wypila przygotowaną w szklance truciznę, przypuszczając, że to woda. Widząc, że Rudzińska napisała

szybko list do swego syna i otrula się tą samą trucizną.

Tragiczny wypadek odbył się w oczach 12-letniego siostrzeńca Rudzińskich. Przybyły lekarz skonstatował śmierć trzech osób.

Świątokradztwo w kościele katolickim na Litwie

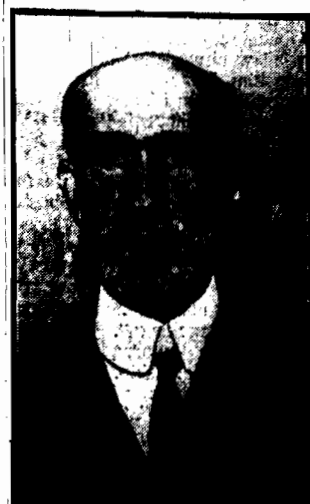
RYGA, 20.11. — Tel. wł. — Kościół katolicki w miejscowości Jurburgie na Litwie został ograbiony z bogatych wotów. Ołtarz został rozbit.

W rocznicę śmierci Stefana Żeromskiego

Prezesa Klubu Literackiego przez Jan Lorentowicz i sekretarza Rolandę Kozłowską w czasie uroczystości w rocznicę śmierci Stefana Żeromskiego.

Ofiara wiedzy

Dr. Lobligeot z Paryża, który na skutek doświadczeń z radum utracił prawą rękę został odznaczony legją honorową

Władze sądowe badają sprawę dzierżawy monopolu zapalczanego

Siedztwo w rękach wiceprezesa sądu okręgowego p. Fleszyńskiego

Przesłuchanie posła Wyrzykowskiego

Władze sądowe zainteresowały się sprawą dzierżawy monopolu zapalczanego przez konsorcjum szwedzko amerykańskie, niezależnie od badań nadzwyczajnej komisji sejmowej, powołanej już dawniej dla zbadania warunków kontraktu dzierżawnego.

Sąd apelacyjny w Warszawie ze względu na doniosłość sprawy wydelegował wyjątkowo do prowadzenia śledztwa sądowego wiceprezesa sądu okręgowego p.

sędziego Fleszyńskiego, który natychmiast przystąpił do pracy.

W dniu wczorajszym p. sędzia Fleszyński przesłuchał w charakterze świadka posła Wyrzykowskiego. Zeznania trwały przeszło 2 godziny.

Posel Wyrzykowski przedstawił materiał, znany mu z aktów nadzwyczajnej komisji sejmowej.

AMBASADOR FRANCUSKI na kłkodniowym urlopie

Ambasador Rzeczypospolitej francuskiej, p. J. Laroche udał się do Francji na dni kilka. Podczas jego nieobecności zastępować go będzie bar. De Veaux w charakterze charge d'affaires.

Wyjazd

ministra Składkowskiego

Minister spraw wewnętrznych, Składkowski w sprawach rodzinnych wyjeżdża na dwa dni do Lublina.

Nowy prezes N.I.K. objął urząd

Prezes najwyższej Izby kontroli Państwa prof. dr. Stanisław Wróblewski objął już urząd i przyjmuje interesantów codziennie od 11 — 12 w poł.

Dopyły walut do Banku Polskiego WZMAGA SIĘ Z KAŻDYM TYGODNIEM

Na skutek korzystnej konkurencji ogólnie - gospodarczej dopyły walut do Banku Polskiego trwał nadal. Po przejściowym i nieznacznie zmniejszeniu w końcu września i początku października, dwie ostatnie dekady wykazują przyrost zapasu, który nietylko wyrównał deficyt ubiegłych dekad, lecz znaczenie go nawet przewyższył.

Wzrost walut jest następujący: Zapas netto wynosił: w końcu sierpnia 85,4 milj. zł. w złocie, w końcu września 88,2 milj. zł. w złocie, w końcu października 90,2 milj. zł. w złocie, zaś 10 listopada 98,1 milj. zł. w złocie. W bieżącej dekadzie dopyły trwał nadal.

Polskie produkty naftowe Wzrost eksportu

Otrzymałem ciekawą wiadomość o wzroście eksportu produktów naftowych. W ciągu 9-ciu miesięcy r. b. wywieziono przez Odańsk ogółem 124.254 tonny produktów naftowych, gdy w całym roku 1925 wywieziono załedwie 54.440 tonn. W samym III kwartale r. b. wywieziono 59.762 ton, a więc więcej niż za cały rok 1925.

Wywóz w III kwartale 59.762 tonn, rozdziela się pomiędzy poszczególne kraje w sposób następujący: kraje skandynawskie 14.389 tonn, Francja i kolonie 13.699 t., Anglia i kolonie 12.966 t., Belgja i Holandia 10.266 t., kraje nadbałtyckie 7.050 t., inne kraje 1.372 t.

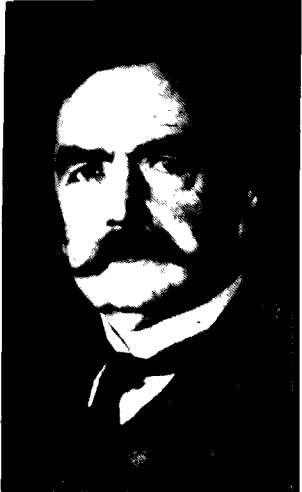
O programie gospodarczym Polski

Praca Komisji ds. Banku Gospodarstwa Krajowego. W cyklu prac nadrozprawczych, odznaczonych na konkursy Banku Gospodarstwa Krajowego, ukazały się rozprawy Władysława Damskiego i Stanisława Rościńskiego.

program państwa... Ciekawość i rzetelność... o sprawie stosunków ekonomicznych Polski.

HENRYK SIENKIEWICZ O WARSZAWIE Nieśmiertelne bolączki stołcy pod piórem nieśmiertelnego mistrza słowa

Myszki

obracając projekt amnestii dla przestępców politycznych

Cała Polska święci w okresie do 24 b. m. dziesiątą rocznicę śmierci s. p. Henryka Sienkiewicza. Warto przypomnieć, iż znakomity pisarz był przez dłuższy okres czasu poczytnym feljtonistą niestwierdzając już oddawna „Gazety Polskiej”, w której co tydzień umieszczał swą „Chwilę obecną”. Feljtony jego, czytane dziś, a więc po 50 latach,

sa pod wielu względami tak aktualne, że — poprostu nie chce się wierzyć, aby ówczesne 300-tysięczne główne miasto Polski było już dziś stolicą milionową. Zwaśzcza jeśli chodzi o bruki, oświetlenie, kurze, ścieki i t. p. przyjemności miejskie, to zakonserwowaaliśmy wszystko z nieprawdopodobną pieczołowitością.

„Warszawa — czytujemy zdanie Sienkiewicza — a więc Warszawa, która ze względu na piękność jej mieszkańek nazywają ralem dla oczu, ze względu zaś na ilość katarynek i utalentowanych fortepianow panien — czyścem dla uszu, ta Warszawa jest (nada!) piekłem dla każdego nosa, który się w mięt nie urodził, w nlel nie żył, nie zakatażał i nie wychował!”

W zakresie spraw, o jakich światu feljtoniście wolno było pisać w r. 1875, życie codzienne miało te same troski i kłopoty, co dzisiaj. Prześwietny magistrat, który kpił sobie z obywateli w r. 1926, kpił sobie z nich i w r. 1875. Kłopoty z wodą, za którą obecnie płaćmy sumy potworne,

(zmiana), były znane Sienkiewiczowi wybornie.

„Kiedy — pisał — w Wilie wody mało, w wodociągach nlema ani wody, ani clagnienia; kiedy zaś Wisła duża, wodociągł sie zatykała, jak to się dzieje w tej chwili — i pijemy zur nie wodę...”

Wytyka dalej znakomity pisarz ohydne bruki, złe oświetlenie i

nieuregulowany ruch uliczny — zagadnienie, nad którym głowi się dziś specjalny urząd komisariatu rządu. Zebrania uliczna, na którą Sienkiewicz często narzekał, stała się dziś oficjalną niejako formą gromadzenia funduszów nietylko przez działków, ale i — przez całe, nieraz b. bogate Towarzystwa społeczne.

W braku dzisiejszych tematów

Artystki filmowe w kraju wschodzącego słońca

Grupa japońskich aktorek kinematograficznych, które wróciły z objazdu po Chinach

Bacharin

prezes III międzynarodówki

NOWY RADCA PRAWNY min. przemysłu i handlu

Minister przemysłu i handlu powierzył adwokatowi Sopotskiemu pełnienie funkcji radcy prawnego ministerstwa przemysłu i handlu.

CDZNACZENIE URZĘDNIKA za pracę naukową

WARSZAWA, 21. XI. Minister przemysłu i handlu, wyraził wczoraj w St. Olszewskim radcy min. odznaki oraz dyplomy honorowe Krzyża Zasługi za pracę naukową z dziedziny...

AMERYKANKI SA NAJSZCZĘŚLIWSZEMI KOBIECAMI na świecie

twierdzi królowa rumuńska Marja
I w świadzeniu najrozmaitszych i najciekawszych... Amerykanki są najszczęśliwszymi kobietami pod słońcem.

muje ją jako uczestniczkę wspólnej pracy. Jej szczęście oparte jest na doskonałej wolności, z której Amerykanka korzysta w pełni, gdy tymczasem w Europie...

Radjo ilustrowane

Aby uzupełnić odczyty radjowe i straszać, wynaleziono aparat, za pomocą którego odzwierciedla się obraz i z obrazem słuchaczy.

W sezonie polowań

Coraz więcej ze smacznych sportowców angielskich na małych łuczycach biera udział w polowaniach strzelniczych

Niezwykły okaz fantazji natury Albinos -- człowiek o białych włosach i czerwonych oczach w Warszawie

W cyrku warszawskim produkuje się od kilku dni niezwykły człowiek, Tom Jack,

do cyrku Barnuma — nie wiem. Nie liczone tam na mnie, jako na przyszłą gwiazdę cyrkową, chciało mi się pokazywać dla mej niezwykłej urody. Żeby jednak nie stał na arenie z założeniami rekoma, usiłowano nauczyć mnie żonglowania. Nie byłem jednak pojętym uczniem w tym kierunku i w tajemnicy przed nauczycielem ćwiczyłem się w uwalnianiu się z więzów i kajdan.

W sztuce swej doszedł do takiej doskonałości, iż w Ameryce pozwolił się zrzucić z wielkiego mostu w Brooklynie do wody ze związanymi rękami i nogami.

W jaki sposób z pod obserwacji lekarskiej dostałem się do cyrku Barnuma — nie wiem.

W Warszawie albinos jedzie do Rygi, a następnie do Japonii. Wychodząc na miasto, Tom Jack musi kłaść słatkę na swe białe włosy, a następnie dopiero kapelusze.

Obecnie Tom Jack ma lat 36. Jeździ po całym świecie, produkując się w cyrkach i ucząc policje, jak skutecznie, a jednak delikatnie wiazać przestępców.

W sztuce swej doszedł do takiej doskonałości, iż w Ameryce pozwolił się zrzucić z wielkiego mostu w Brooklynie do wody ze związanymi rękami i nogami.

W ciągu 177 sekund w wodzie zdołał on oswobodzić się z więzów i wydość na ląd.

Następnie w Meksyku Tom Jack, skrepowany przez cowbojów został przywiązany do dzikiego konia i puszczony na sawannę. W ciągu trzech minut wleczony po ziemi, Tom Jack oswobodził się z więzów.

Obecnie Tom Jack ma lat 36. Jeździ po całym świecie, produkując się w cyrkach i ucząc policje, jak skutecznie, a jednak delikatnie wiazać przestępców.

Aresztowanie handlarzy „żywego towaru” W Tczewie przyłapano dwu specjalistów

Funkcjonariusze policji politycznej w Tczewie na stacji kolejowej przed odejściem pociągu berlińskiego zauważyli dwu podejrzanych osobników. Obadwaj ubrani byli niezmiernie elegancko, gdy tymczasem oboje się i zachowanie znamiennowało prostaków.

„Jordów” przedstawiciel policji. Dżentelmeni uczynili to skwapliwie: jeden z nich przedstawił paszport zagraniczny na nazwisko Muszela Herszmana, drugi zaś — Nurty Dawiesa.

Na wystawie kucharskiej w Londynie

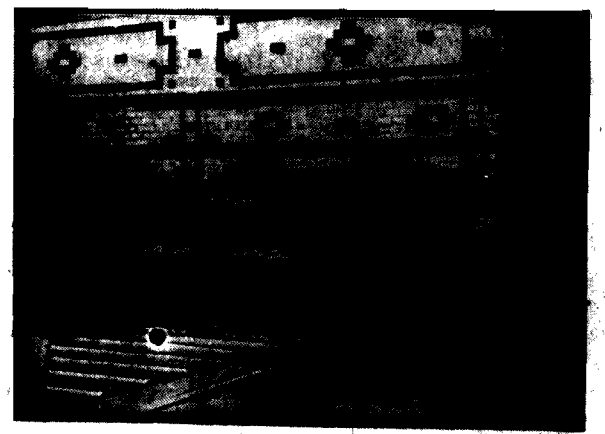
Kucharki angielskie w mundurach szkockiej policji pokazują jak się robi pudding na zimnątkę dla żołnierzy

O fundusze na walkę z drożyzną chleba Wystąpienie miast b. dzielnicy pruskiej

Związek miast b. dzielnicy pruskiej skierował się do rządu z prośbą o umorzenie pożyczek zaciągniętych przez te miasta na akcję potaniania chleba.

Wobec tego postanowiono powyższe zadanie załatwić odmownie, a to z tego względu, że pożyczki te rozłożono na raty niskie, co nie powinno zbyt obciążać budżetów samorządowych.

800 kilo chleba na dobę

Oto fragment mechanicznego pieca typu „Lidon”. Piec ten posiada trzon ruchomy; ośtao uformowane w boczności, przesuwają ten trzon wzdłuż całego pieca i wyrzuca gotowe już chleby.

Jeden taki piec dostarcza w ciągu doby tj. przy dwu zmianach obsługi — 8.000 kilogramów pieczywa. Warszawa rozpocznie wkrótce budowę takiej mechanicznej piekarni.

